

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ДЪРЖАВЕН ДЪЛГ

АПРИЛ 2002 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1	Финансиране на бюджетния дефицит с емисии държавни ценни книжа	5
2	Динамика на вътрешния дълг	22
3	Динамика на външния дълг	30
4	Структура на държавния дълг	34
5	Обзор на международните капиталови пазари	36

Използвани съкращения

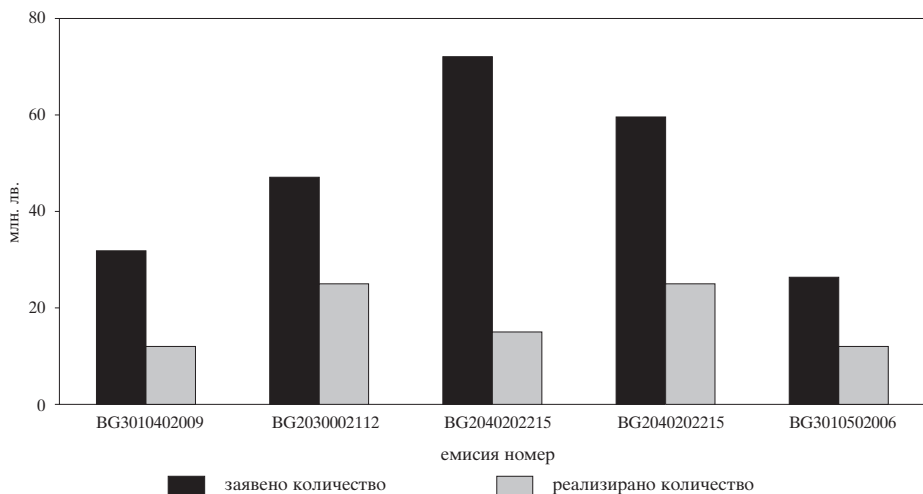
БВП	– брутен вътрешен продукт
ГДЦК	– гаранционни държавни ценни книжа
ДЦК	– държавни ценни книжа
ЕБВР	– Европейска банка за възстановяване и развитие
ЕИБ	– Европейска инвестиционна банка
ЗБНБ	– Закон за Българската народна банка
ЗДБ	– Закон за държавния бюджет
ЗДЗВСТБ	– Закон за държавна защита на влогове и сметки в търговските банки, за които БНБ е поискала откриване на производство по несъстоятелност
ЗУНК	– Закон за уреждане на необслужваните кредити, договорени до 31 декември 1990 г.
ОЛП	– основен лихвен процент
ПЗР	– преходни и заключителни разпоредби
ПМС	– Постановление на Министерския съвет
ФРС	– Федерална резервна система на САЩ
ЈВІС	– Japan Bank for International Cooperation (Японска банка за международно сътрудничество)
SDR	– СПТ, специални права на тираж

През април Министерството на финансите емитира чрез провеждани от БНБ аукциони четири емисии на държавни ценни книжа по реда на Наредба № 5, от които две емисии на краткосрочни съкровищни бонове, продавани с отстъпка от номинала (№ BG3010402009 и BG3010502006), една емисия на средносрочни (5-годишни) съкровищни облигации от отворен тип (№ BG2030002112) и една емисия на дългосрочни (10-годишни) съкровищни облигации също от отворен тип (№ BG2040202215). При петгодишните съкровищни облигации през месеца е осъществено поредното отваряне на емисията, а при десетгодишните облигации – две отваряния.

На проведените аукциони първичните дилъри заявиха поръчки общо за 236 919.65 хил. лв., в т. ч. за тримесечни – 58 170.05 хил. лв., за петгодишни – 47 080 хил. лв. и за десетгодишни – 131 669.60 хил. лв. (графика 1). Одобрените поръчки са с номинална стойност 89 000 хил. лв., в т. ч. тримесечни – за 24 000 хил. лв., петгодишни – за 25 000 хил. лв. и десетгодишни – за 40 000 хил. лв. (графики 2 и 3). Коефициентът на покритие за реализираните през месеца емисии възлиза на 2.66, като за съответните видове ДЦК е, както следва: за тримесечните – 2.42, за петгодишните – 1.88 и за десетгодишните – 3.29 (графика 4). Като цяло общият коефициент на покритие на реализираните през месеца емисии в сравнение с предходния отбелязва положителен тренд, който в относителен размер възлиза на 7.69%. Наблюдаваната тенденция е следствие преди всичко от факта, че

Графика 1

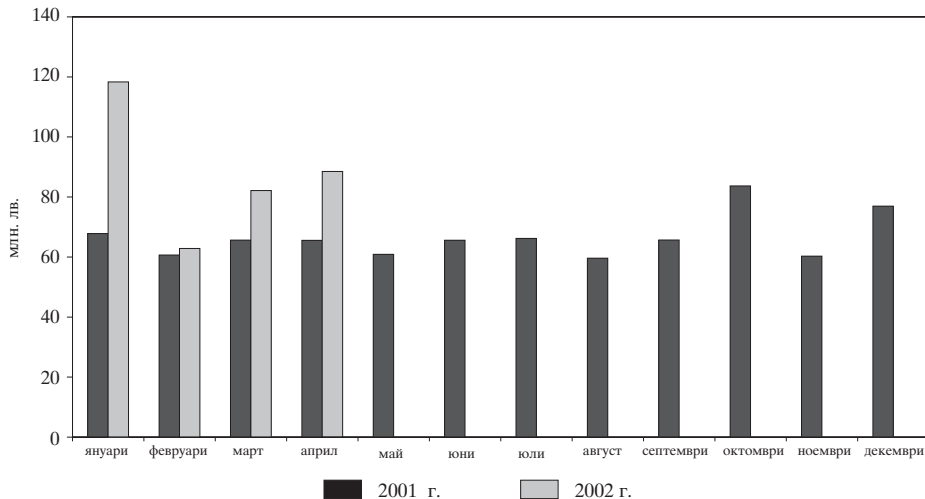
Заявено и реализирано количество ДЦК през април

през месеца за първи път бе емитирана десетгодишна емисия на съкрупни облигации от отворен тип, която бе посрещната с особен интерес от страна на участниците на пазара на държавни ценни книжа и обуслови решението на Министерството на финансите да я отвори за втори път в рамките на същия месец.

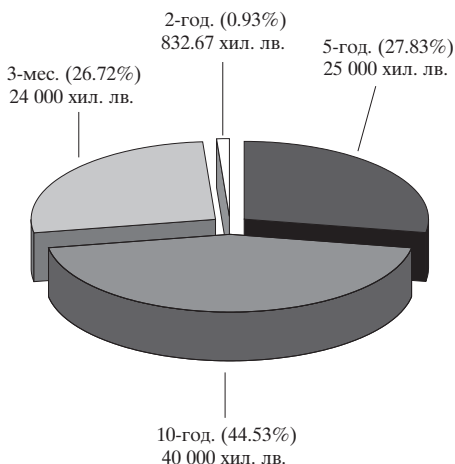
Графика 2

Реализирани емисии ДЦК

Графика 3

Структура и обем на ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит през април

Забележка: Включени са и ДЦК от целеви емисии.

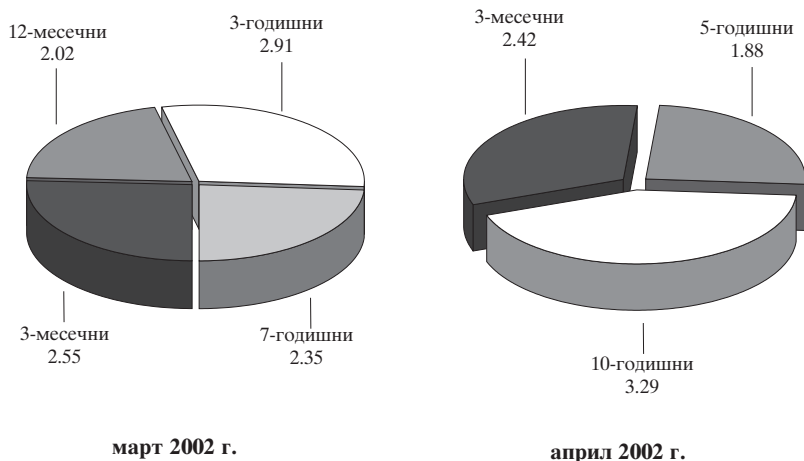
Емитираните ДЦК през април са с 22.94 млн. лв. в повече в сравнение със същия период на 2001 г. (графика 2). Обстоятелството продължава да е следствие както на предприетото реструктуриране на вътрешния дълг, така и на увеличените обеми на новоемитираните държавни дългови инструменти.

Постигната през месеца средна годишна доходност на емитираните държавни ценни книжа продължава да потвърждава наблюдаваната от началото на 2002 г. тенденция на плавно намаление. Средната годишна доходност на тримесечните съкровищни бонове реализира поредно съществено намаление от 43 базисни точки в сравнение с предходния месец и достига до 4%. Доходността на петгодишните облигации остава в рамките, очертани при предходното ѝ отваряне през февруари и възлиза на 6.52%, което определя пренебрежимо малко намаление от 1 базисна точка. Реализираната доходност от 7.88% при десетгодишните облигации поради липсата на сравним аналог на местния дългов пазар на ДЦК като цяло потвърждава подходящия момент за тяхното емитиране в съответствие с очакванията и нуждите на инвеститорите (графики 5, 6 и 8).

През месеца настъпиха падежите на 1 емисия съкровищни бонове от 2002 г. (№ BG3010002007) и на 1 емисия съкровищни облигации от 2000 г. (№ BG2030400118).

Графика 4

Коефициенти на покритие на реализираните емисии*

* Съотношение между заявено и реализирано количество ДЦК.

През април са пуснати в обращение две емисии на двегодишни съкромощни облигации, предназначени за пряка продажба на граждани– емисии №, № 707/10.04.2002 г. и 708/24.04.2002 г. Пласираните за същия период държавни ценни книжа възлизат на обща номинална стойност 832.67 хил. лв. (графика 11). През месеца настъпиха падежите на две емисии от 2000 г. на обща стойност 1235.4 хил. лв. Обратно изкупените книжа през април възлизат на 262.04 хил. лв. (графика 12).

Цени за 100 лв. номинал на реализираните емисии

МАРТ 2002 г.

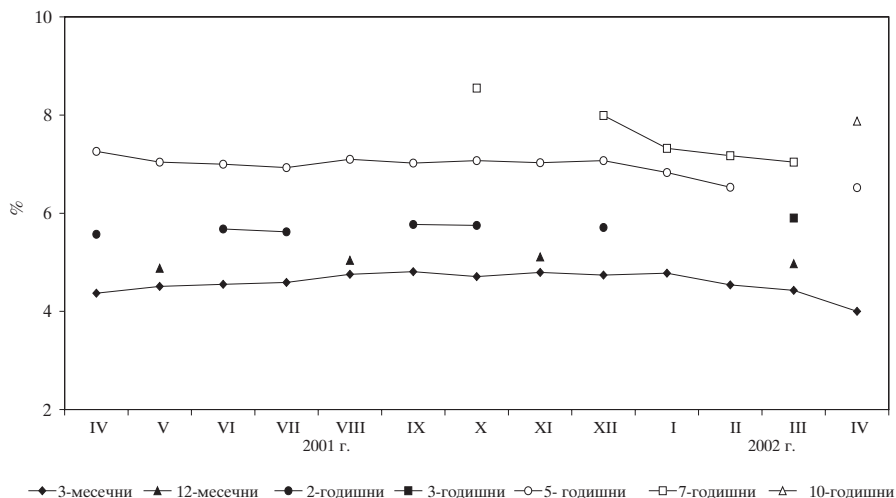
	3-месечни	12-месечни	3-годишни	7-годишни
	BG3010202003	BG3010302001	BG2030102110	BG2040102217
минимална	98.87	95.13	101.27	99.16
средна	98.88	95.20	101.62	99.77
максимална	99.00	95.65	102.45	101.10

АПРИЛ 2002 г.

	3-месечни		5-годишни	10-годишни	
	BG3010402009	BG3010502006	BG2030002112	BG2040202215	BG2040202215
минимална	98.95	98.99	101.72	96.54	95.94
средна	98.98	99.02	102.01	98.14	96.77
максимална	99.01	99.07	102.62	101.40	97.91

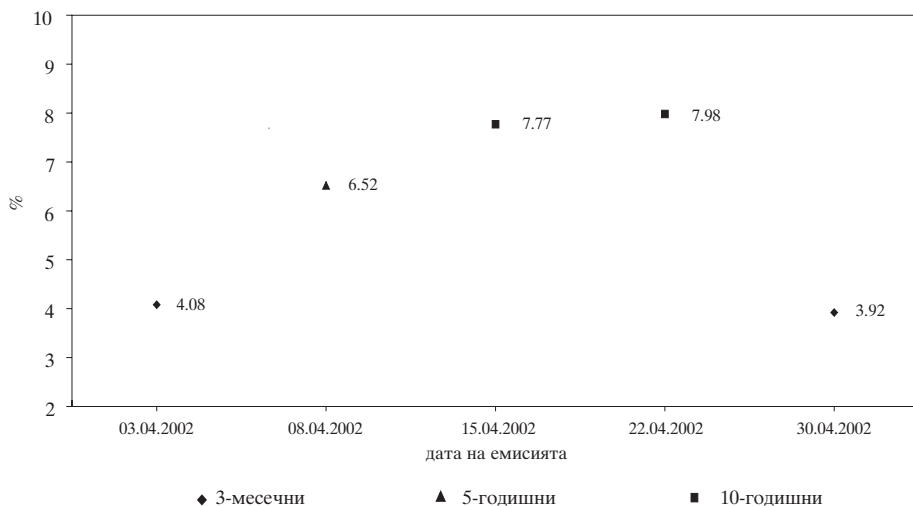
Графика 5

Доходност на ДЦК, постигната на първичния пазар

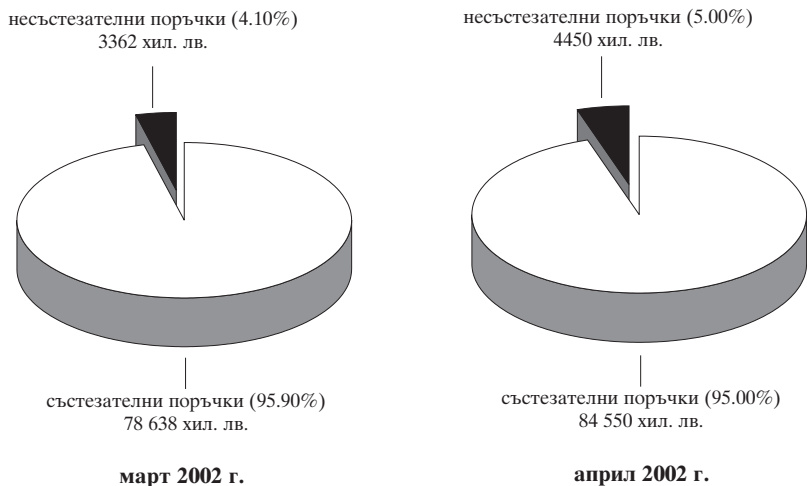
Забележка: Доходността е на средна годишна база.

Динамика на средната годишна доходност на ДЦК на първичния пазар

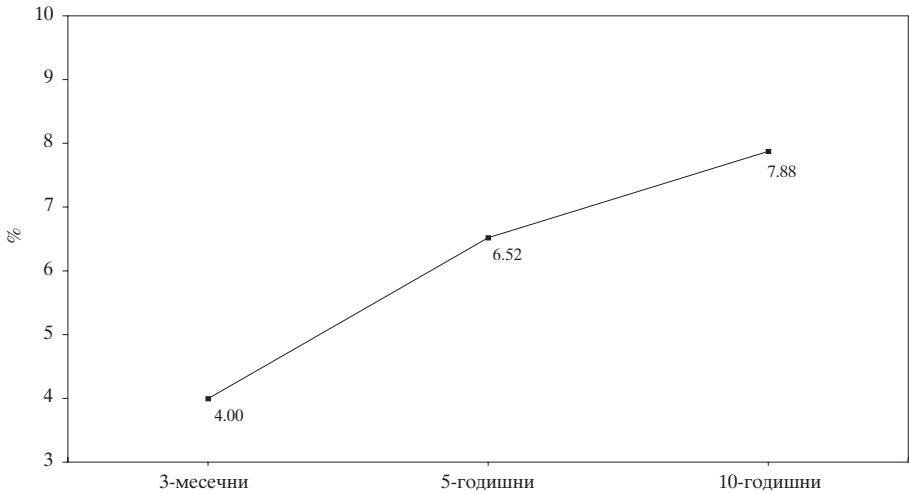

Забележка: Емисиите на 5- и 10-годишни ДЦК са от отворен тип, като посочените дати са датите на проведените аукциони.

ДЦК, закупени на първичния пазар чрез състезателни и несъстезателни поръчки

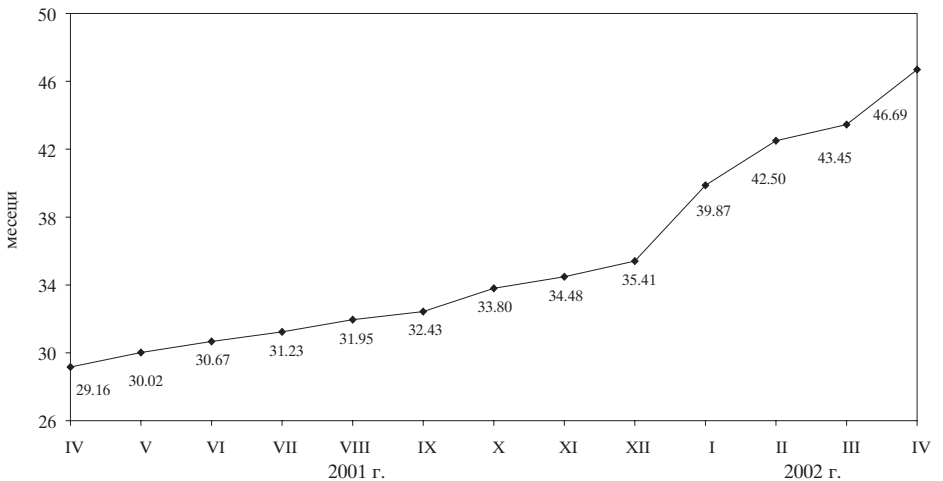

Доходност на ДЦК на първичния пазар през април

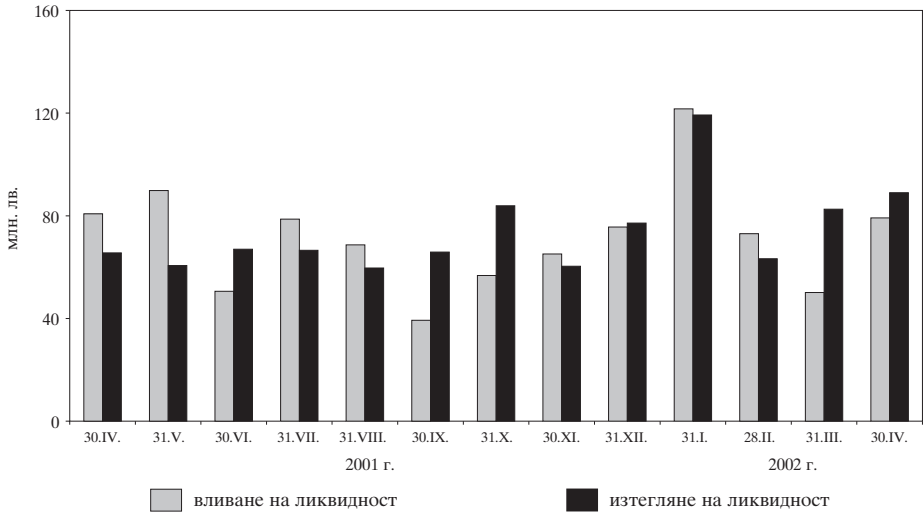
Забележка: Доходността е среднопретеглена за месеца и е на средна годишна база.

Средна продължителност в месеци на емисиите в обращение

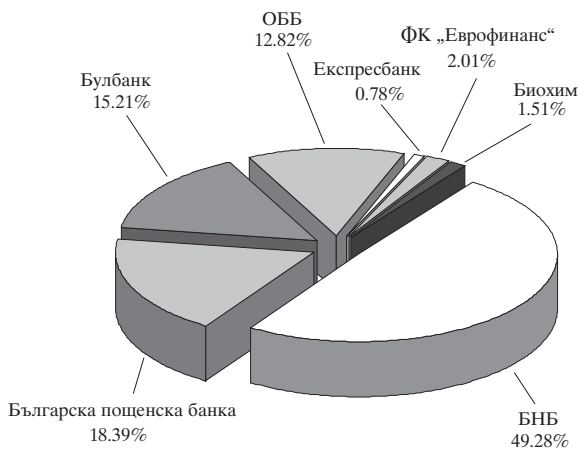
Забележка: Средната продължителност е изчислена на база матуриретната структура на ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит.

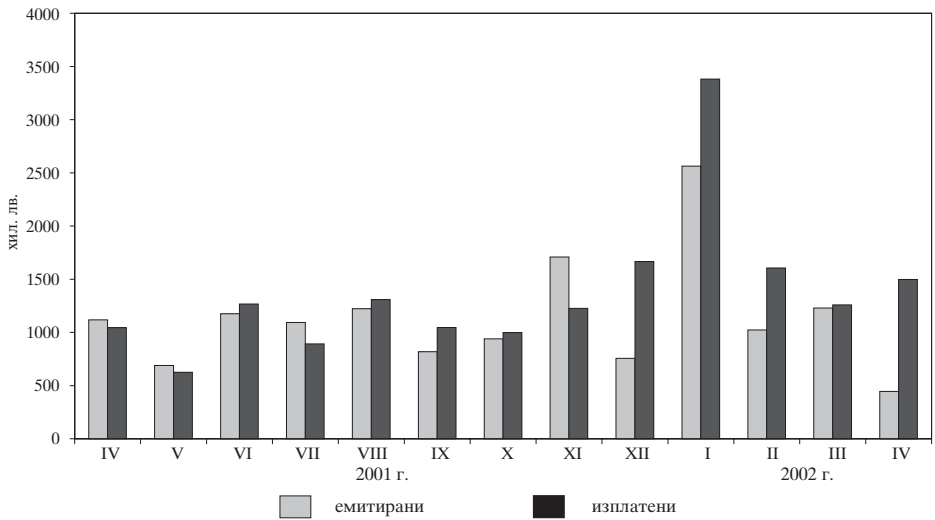
Вливане и изтегляне на ликвидност чрез падежи и емисии на ДЦК

Графика 11

Извършени от първични дилъри през април преки продажби на ДЦК от целеви емисии

Емитирани и изплатени ДЦК от целеви емисии

Емисии на сконтони съкровищни бонове в обращение

Номер на емисията	BG3011001008	BG3011701003	BG3012401009	BG3010102005	BG3010202003	BG3010302001	BG3010402009	BG3010502006
Дата на емитиране	09.05.2001	08.08.2001	14.11.2001	06.02.2002	06.03.2002	27.03.2002	03.04.2002	30.04.2002
Дата на падежа	09.05.2002	08.08.2002	14.11.2002	06.05.2002	06.06.2002	27.03.2003	03.07.2002	30.07.2002
Номинална стойност на предложеното количество (хил. лв.)	20 000.00	20 000.00	20 000.00	12 000.00	12 000.00	20 000.00	12 000.00	12 000.00
Съвкупна номинална стойност на заявените поръчки (хил. лв.)	52 400.00	39 000.00	30 300.00	28 164.50	30 601.05	40 420.00	31 830.05	26 340.00
Съвкупна номинална стойност на одобрените поръчки (хил. лв.)	20 000.00	20 000.00	20 000.00	12 000.00	12 000.00	20 000.00	12 000.00	12 000.00
Средна цена на одобрените поръчки на 100 лв. номинал (%)	95.28	95.14	95.07	98.89	98.88	95.20	98.98	99.02
Средна отстъпка на 100 лв. номинал (%)	4.72	4.86	4.93	1.11	1.12	4.80	1.02	0.98
Средна годишна доходност (%)	4.89	5.04	5.11	4.54	4.43	4.97	4.08	3.92
Ефективна годишна доходност (%)	4.88	5.04	5.11	4.62	4.51	4.97	4.14	3.97
Коефициент на покритие	2.62	1.95	1.52	2.35	2.55	2.02	2.65	2.20

Емисии на съкровищни облигации в обращение

Номер на емисията	BG2034797121	BG2030798115	BG2030998111	BG2031198117	BG2030699115	BG2030999119	BG2030100114 ¹	BG2030500115 ²
Дата на емитиране	16.05.1997	30.04.1998	28.05.1998	02.07.1998	31.03.1999	29.04.1999	09.02.2000	19.04.2000
Дата на падежа	10.05.2002	24.04.2003	22.05.2003	26.06.2003	24.03.2004	22.04.2004	05.02.2003	16.04.2003
Номинална стойност на предложеното количество (хил. лв.)	20 000.00	1 000.00	2 000.00	2000.00	2 000.00	3 000.00	50 000.00	30 000.00
Съвкупна номинална стойност на заявените поръчки (хил. лв.)	20 000.00	3 605.00	3 440.00	2070.00	2 795.00	1 190.00	192 244.60	120 312.85
Съвкупна номинална стойност на одобрените поръчки (хил. лв.)	20 000.00	1 000.00	2 000.00	2000.00	2 000.00	1 190.00	50 000.00	30 000.00
Средна цена на одобрените поръчки на 100 лв. номинал (%)	100.00	87.14	84.78	76.20	86.35	78.37	101.20	100.61
Средна отстъпка на 100 лв. номинал (%)		12.86	15.22	23.80	13.65	21.63		
Лихвен процент	ОЛП+4	8.00	8.00	7.00	9.00	9.00	9.00	8.00
Коефициент на покритие	1.00	3.61	1.72	1.04	1.40	0.40	3.84	4.01

(продължава)

(продължение)

Номер на емисията	BG203060013 ²	BG203070011 ²	BG203080019 ²	BG203090017 ²	BG203100011 ⁵	BG203000114 ⁴	BG203010111 ²	BG2030201110 ⁶
Дата на емитиране	05.07.2000	19.07.2000	04.10.2000	11.10.2000	18.10.2000	10.01.2001	24.01.2001	11.04.2001
Дата на падежа	03.07.2002	16.07.2003	02.10.2002	05.10.2005	15.10.2003	10.01.2003	24.01.2006	11.04.2003
Номинална стойност на предложеното количество (хил. лв.)	50 000.00	30 000.00	50 000.00	40 000.00	30 000.00	50 000.00	60 000.00	50 000.00
Съвкупна номинална стойност на заявените поръчки (хил. лв.)	135 755.00	131 450.00	126 512.50	113 365.10	110 383.00	121 965.00	253 630.14	95 565.00
Съвкупна номинална стойност на одобрените поръчки (хил. лв.)	50 000.00	30 000.00	50 000.00	40 000.00	30 000.00	50 000.00	60 000.00	50 000.00
Средна цена на одобрените поръчки на 100 лв. номинал (%)	101.16	102.09	101.88	100.35	102.15	101.61	105.02	102.34
Средна отстъпка на 100 лв. номинал (%)	7.00	8.00	7.00	9.00	7.50	6.50	9.00	6.50
Коефициент на покритие	2.72	4.38	2.53	2.83	3.68	2.44	4.23	1.91

(продължава)

(продължение)

Номер на емисията	BG203030118 ²	BG203040116 ³	BG203050113 ²	BG203060111 ³	BG203070111 ⁰	BG204000121 ¹	BG2030002112 ⁻⁴	BG204000221 ⁰
Дата на емитиране	25.04.2001	11.07.2001	25.07.2001	10.10.2001	24.10.2001	31.10.2001	09.01.2002	16.01.2002
Дата на падежа	25.04.2006	11.07.2003	25.07.2006	10.10.2003	24.10.2006	31.10.2008	09.01.2007	16.01.2009
Номинална стойност на предложеното количество (хил. лв.)	60 000.00	50 000.00	60 000.00	50 000.00	60 000.00	30 000.00	70 000.00	60 000.00
Съкупна номинална стойност на заявените поръчки (хил. лв.)	165 396.00	87 163.00	140 070.00	77 900.00	127 550.00	108 287.00	182 400.00	205 626.00
Съкупна номинална стойност на одобрените поръчки (хил. лв.)	60 000.00	50 000.00	60 000.00	50 000.00	60 000.00	30 000.00	70 000.00	80 000.00*
Средна цена на одобрените поръчки на 100 лв. номинал (%)	104.91	101.24	101.01	101.18	100.89	96.72	102.35	101.17
Средна отстъпка на 100 лв. номинал (%)						3.28		
Лихвен процент	8.00	6.00	7.00	6.00	7.00	7.50	7.00	7.50
Коефициент на покритие	2.76	1.74	2.33	1.56	2.13	3.61	2.61	3.43

(продължава)

(продължение)

Номер на емисията	BG2040102217 ^{3,4}	BG2030102110 ⁵	BG2040202215 ^{3,4}
Дата на емитиране	20.02.2002	13.03.2002	17.04.2002
Дата на падежа	20.05.2009	13.03.2005	17.04.2012
Номинална стойност на предложено количество (хил. лв.)	55 000.00	25 000.00	40 000.00
Съкупна номинална стойност на заявените поръчки (хил. лв.)	122 162.00	72 750.00	131 669.60
Съкупна номинална стойност на одобрените поръчки (хил. лв.)	55 000.00	25 000.00	40 000.00
Средна цена на одобрените поръчки на 100 лв. номинал (%)	99.62	101.62	97.37
Средна отстъпка на 100 лв. номинал (%)	0.38		2.63
Лихвен процент	7.00	6.50	7.50
Коефициент на покритие	2.22	2.91	3.29

¹ Посочената цена е резултат от проведените четири аукциона за продажба на емисията и включва натрупаната лихва към датите на аукционите.

² Посочената цена е резултат от проведените три аукциона за продажба на емисията и включва натрупаната лихва към датите на аукционите.

³ Посочената цена е резултат от проведените два аукциона за продажба на емисията и включва натрупаната лихва към датите на аукционите.

⁴ Общият размер на емисията е 90 000 хил. лв., като оставащото количество МФ ще продава на аукционен принцип.

⁵ Общият размер на емисията е 50 000 хил. лв., като оставащото количество МФ ще продава на аукционен принцип.

* Съгласно везето на 21 януари 2002 г. от МФ решение, общият обем на емисията бе увеличен на 80 000 хил. лв.

Гаранционни държавни ценни книжа

Номер на емисията	BG2040296225	BG2040396223	BG2040596228	BG2044397227	BG2047397224	BG2047597229	BG2047697227
Дата на емитиране	05.06.1996	12.06.1996	27.06.1996	18.08.1997	22.10.1997	22.10.1997	05.11.1997
Дата на падежа	28.05.2003	01.06.2003	19.06.2003	09.08.2004	13.10.2004	13.10.2004	27.10.2004
Главница (хил. лв.)	1714.29	1811.06	226.59	12 677.91	1398.31	4555.87	6209.87
Лихвен процент	ОЛП	ОЛП	ОЛП	ОЛП	ОЛП	ОЛП	ОЛП
Лихвени плащания	полугодишни	полугодишни	полугодишни	полугодишни	полугодишни	полугодишни	полугодишни
Погасителни вноски	равни годишни	равни годишни	равни годишни	равни годишни	равни годишни	равни годишни	равни годишни
Матуритет (в години)	7	7	7	7	7	7	7

На основание чл. 8 и чл. 9, ал. 1, т. 1 от ЗДЗВСТБ (ДВ, бр. 46 от 29.V.1996 г., изм., бр. 90 от 24.X.1996 г., в сила от 24.X.1996 г.), Министерството на финансите емитира левови гаранционни държавни ценни книжа (ГДЦК) при следните условия:

- срок за погасяване 7 години;
- лихва – ОЛП за периода, платима на 6 месеца;
- погасителен план – равни годишни погасителни плащания.

Законът за гарантиране на влоговете в банките (ДВ, бр. 49 от 29 април 1998 г.) отменя ЗДЗВСТБ. Режимът по този закон се запазва за влоговете и сметките в банки, които са обявени в несъстоятелност до влизане в сила на Закона за гарантиране на влоговете в банките, както и за функционирането на специалния фонд за държавна защита на влогове и сметки и обслужването на ГДЦК.

Главниците на ГДЦК са по фактически данни към 30 април 2002 г.

ДЦК, емитирани за уреждане на необслужваните кредити на държавни предприятия към банките

Нормативна регламентация	ПМС № 244/91	ПМС № 186/93	чл. 4 ЗУНК/93	чл. 5 ЗУНК/93	ПМС № 3/94	ПМС № 89/95
Номер на емисията	BG 2000192224	BG 2009993226	BG 2009893228	BG 2009794228	BG 2009693222	200/1995 г.
Дата на емисията	01.01.1992	01.07.1993	01.10.1993	01.01.1994	01.12.1993	31.05.1995
Дата на падежа	01.01.2011	01.07.2017	01.10.2018	01.01.2019	01.12.2018	21.05.2002
Матуритет (в години)	19	24	25	25	25	7
Гратисен период (в години)	4	4	5	5	5	4
Срок на погасяване (в години)	15	20	20	20	20	3
Погасителни вноски	15 равни	20 равни	20 равни	20 равни	20 равни	6 равни
	годишни	годишни	годишни	годишни	годишни	полугодишни
Размер на главницата (хил.)	2476.56 (лв.)	2034.93 (лв.)	7335.87 (лв.)	218 808.71 (щ. д.)	785.48 (лв.)	1553.38 (лв.)
Лихвени плащания	полугодишни	полугодишни	полугодишни	полугодишни	годишни	полугодишни
Размер на лихвата	ОЛП+1	ОЛП	ОЛП	LIBOR*	ОЛП	ОЛП

* Шестмесечен LIBOR за щатския долар, действащ за предходния лихвен период, като размерът на лихвения купон се обявява от министъра на финансите до три дена след началото на всеки лихвен период.

Главниците са по фактически данни към 30 април 2002 г.

Съгласно ПМС № 221 от 1995 г. притежателите на държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на ЗУНК, договорени до 31.XII.1990 г., ПМС № 244 от 1991 г., ПМС № 186 от 1993 г. и ПМС № 3 от 1994 г., могат да се използват като платежно средство в приватизационни сделки.

Съгласно ПМС № 22 от 1995 г. държавни дългосрочни облигации, емитирани по ЗУНК, могат да се използват за погасяване на задълженията на държавни предприятия, фирми и търговски дружества към държавата, преоформени по реда на чл. 10 от ЗУНК. При погасяване на задълженията държавните дългосрочни облигации се приемат по номинал – за облигациите, деноминирани в щатски долари, и 80% от номинала – за облигациите, деноминирани в левове.

ДЦК, деноминирани в евро

Номер на емисията	BG204009223
Дата на емитиране	01.07.1999
Дата на падежа	01.01.2019
Главница (хил. евро)	105 443.36
Лихвен процент	EURIBOR *
Дати на лихвените плащания	полугодишни
Погасителни вноски	20 равни годишни

Държавните ценни книжа, деноминирани в евро, са емитирани на основание § 10 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 1999 г.

* Шестмесечен EURIBOR, действащ за предходния лихвен период, като размерът на лихвения купон се обявява от министъра на финансите до три дена след началото на всеки лихвен период.

Емисия BG 204009223, деноминирана в евро, има статута на емисия BG 2009794228 (емитирана на основание чл. 5 от Закона за уреждане на необслужваните кредити, договорени до 31 декември 1990 г.), деноминирана в щатски долари.

Главницата на емисия BG 204009223 е по фактически данни към 30 април 2002 г.

Предстоящи плащания по ДЦК през юни 2002 г.

(ХИЛ. ЛВ.)

	понеделник	вторник	сряда	четвъртък	петък
	3	4	5	6	7
бонове целеви ГДЦК			798.1 945.0	12 000.0 13.6	
	10	11	12	13	14
облигации					
	17	18	19	20	21
целеви ГДЦК			929.6	7.8 118.2	
	24	25	26	27	28
облигации				69.8	

Забележка: Когато определенят за плащане ден е неработен плащането се извършва на следващия работен ден.

Календар на емисиите ДЦК през юни 2002 г.

Дата на аукциона	Дата на емисията	Дата на падежа	Срок на емисията	Предвиден обем (лв.)	Общ номинал на емисията (лв.)
03.06.2002	05.06.2002	05.09.2002	3-месечна	12 000 000	
10.06.2002*	13.03.2002	13.03.2005	3-годишна	25 000 000	50 000 000
24.06.2002	26.06.2002	26.06.2003	12-месечна	20 000 000	
ОБЩО, в т. ч.:				57 000 000	
бонове				32 000 000	
облигации				25 000 000	

* Емисия от отворен тип.

Министерството на финансите си запазва правото при необходимост да извършва корекции в обявения календар.

Размерът на вътрешния дълг към края на април е 1 926 738.8 хил. лв., а на вътрешния държавен дълг – 1 921 679.9 хил. лв. В сравнение с предходния месец вътрешният дълг нараства с 9580.3 хил. лв. В общия размер на дълга дялът на ДЦК за структурната реформа спада до 37.6% за сметка на увеличението на дела на ДЦК за финансиране на дефицита, който съответно нараства до 62.2 %. Държавногарантираният дълг остава 0.3% (графика 13).

Сумата на ДЦК за финансиране на дефицита отбелязва увеличение през изтеклия месец с 25 614.5 хил. лв. и достига 1 197 590.8 хил. лв. Емитираните книжа са на стойност 88 505.5 хил. лв., като 832.7 хил. лв. от тях са продадени пряко на физически лица. Новоиздадените облигации са 63 912.9 хил. лв., а боновете – 23 759.9 хил. лв. Изплатените ценни книжа са 62 891 хил. лв., като 11 393.6 хил. лв. от тях са краткосрочни. В резултат на извършените операции в матуритетната структура на ДЦК за финансиране на дефицита се отбелязва увеличение на дела на 5-годишните с 1.45 пункта, които достигат 31.4 %. Делът на новата емисия 10-годишни ДЦК е 3.3%. В размера на държавния дълг увеличение има и при 3-месечните с 1 пункт и дял съответно от 4%. При всички останали ДЦК има намаление по отношение на сроковете, като най-голям спад от 4.9 пункта реализират двегодишните облигации, достигайки 27.6% (графика 14). Среднопретегленият матуритет на ДЦК за финансиране на дефицита е 3 години и 11 месеца.

Държавните ценни книжа, емитирани за структурната реформа, намаляват през месеца с 15 495.1 хил. лв. и общият им размер възлиза на 724 089.1 хил. лв. През месеца за погасяване на задължения към държавата по ЗУНК са използвани доларови ЗУНК облигации с номинал 12.3 хил. щ. д.

Движението на дълга през месеца води до леко разместване във валутната структура (графика 15). Делът на ДЦК в евро остава 10.8%, а ДЦК в щатски долари намаляват с 0.9 пункта и достигат 24.7% за сметка на ДЦК в левове, които са 64.6%. В матуритетната структура също настъпват някои изменения. Краткосрочните ДЦК са 6.4%, средносрочните – 45.4% и дългосрочните – 48.2% (графика 16). Делът на ДЦК с фиксирани лихвени купони е 61.2 %, а на тези с плаващ лихвен купон – 38.7% (графика 17).

Изплатените лихви и отстъпки през април са 52 386.6 хил. лв. По ДЦК за финансиране на дефицита са изплатени 34 802.3 хил. лв., или 66.4% от общата сума на лихвите и отстъпките (графика 19). С най-голям дял от тях са разходите по двегодишните облигации – 44%, следвани от петгодишните с 26.1%.

Вътрешен дълг

(хил. лв./хил. евро/хил. щ. д.)

Структура на дълга	Размер на дълга към 31.12.2001 г.	Изменение на дълга през 2002 г.		Размер на дълга към 30.04.2002 г.
		увеличение	намаление	
I. ДЪЛГ ПО ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА, ЕМИТИРАНИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНИЯ ДЕФИЦИТ				
1. ДЦК, емитирани през 1997 г.	20 000.0	-	-	20 000.0
5-годишни	20 000.0	-	-	20 000.0
2. ДЦК, емитирани през 1998 г.	4 090.9	-	-	4 090.9
5-годишни	4 090.9	-	-	4 090.9
3. ДЦК, емитирани през 1999 г.	2 659.7	-	-	2 659.7
5-годишни	2 659.7	-	-	2 659.7
4. ДЦК, емитирани през 2000 г.	432 328.0	140 967.2	-	291 360.9
2-годишни	252 608.6	140 967.2	-	111 641.4
3-годишни	139 929.7	-	-	139 929.7
5-годишни	39 789.7	-	-	39 789.7
5. ДЦК, емитирани през 2001 г.	618 167.9	79 047.8	-	539 120.2
5.1. Краткосрочни	135 454.2	78 357.1	-	57 097.1
3-месечни	59 298.5	59 298.5	-	-
12-месечни	76 155.7	19 058.6	-	57 097.1
5.2. Средносрочни	482 713.7	690.6	-	453 085.4
2-годишни	213 819.2	690.6	-	213 128.6
5-годишни	239 956.9	-	-	239 956.9
5.3. Дългосрочни	28 937.6	-	-	28 937.6
7-годишни	28 937.6	-	-	28 937.6
6. ДЦК, емитирани през 2002 г.		351 752.7	11 393.6	340 359.1
6.1. Краткосрочни		77 925.8	11 393.6	66 532.2
3-месечни		58 886.5	11 393.6	47 493.0
12-месечни		19 039.3	-	19 039.3
6.2. Средносрочни		100 260.9	-	100 260.9
2-годишни		5 260.9	-	5 260.9
3-годишни		25 000.0	-	25 000.0
5-годишни		70 000.0	-	70 000.0
6.3. Дългосрочни		173 566.0	-	173 566.0
7-годишни		134 653.1	-	134 653.1
10-годишни		38 912.9	-	38 912.9
ВСИЧКО РАЗДЕЛ I	1 077 246.6	351 752.7	231 408.5	1 197 590.8

IІ. ДЪЛГ ПО ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА, ЕМИТИРАНИ ЗА СТРУКТУРНАТА РЕФОРМА

A1. Държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на ПМС № 244/1991 г.	2 751.7	275.2	-	2 476.6
A2. Държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на ПМС № 234/1992 г.	2 034.9	-	-	2 034.9
A3. Държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на чл. 4 и 5 от ЗУНК/1993 г.				
в левове	7 335.9	-	-	7 335.9
деноминирани в щатски долари	277 123.8	58 315.1	-	218 808.7

(продължава)

(продължение)

лева равностойност	615 009.9			475 079.7
деноминирани в евро	60 606.3	48 204.1	3 367.0	105 443.4
лева равностойност	118 535.6			206 229.3
A4. Държавни дългосрочни облигации, емитирани по реда на ПМС № 3/1994 г.	785.5		-	785.5
A5. Държавни облигации, емитирани по реда на чл. 2 от ПМС № 89/1995 г.	1 553.4		-	1 553.4
ВСИЧКО А	748 006.8			695 495.2
B1. ДЦК, емитирани в левове по реда на чл. 8 и 9 от ЗДЗВСТБ/1996 г.	28 593.9			28 593.9
ДЦК, емитирани през 1996 г.	3 751.9			3 751.9
ДЦК, емитирани през 1997 г.	24 842.0			24 842.0
ВСИЧКО Б	28 593.9			28 593.9
ВСИЧКО РАЗДЕЛ II	776 600.7			724 089.1
ОБЩ РАЗМЕР НА ДЪРЖАВНИЯ ДЪЛГ	1 853 847.3			1 921 679.9
III. ВЪТРЕШНИ ДЪРЖАВНИ ГАРАНЦИИ	6 653.3			5 058.9
ОБЩ РАЗМЕР НА ВЪТРЕШНИЯ ДЪЛГ	1 860 500.6			1 926 738.8

Забележки:

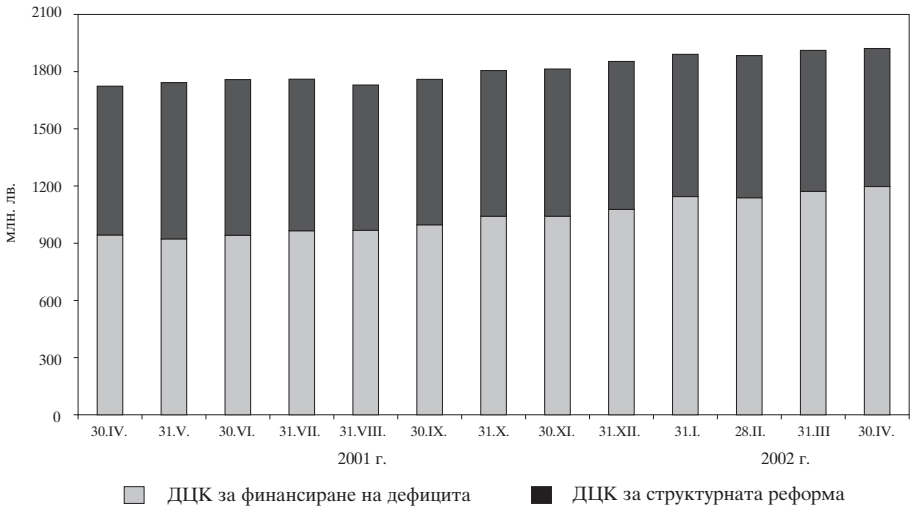
Дългът по ДЦК за финансиране на дефицита е по фактическа сума.

Левовата равностойност на дълга, деноминиран във валута, е изчислена по курса на съответната валута към лева в края на съответния месец:

за 28.12.2001 г. – 1 щ. д. за 2.21926 лв., 1 евро за 1.95583 лв.

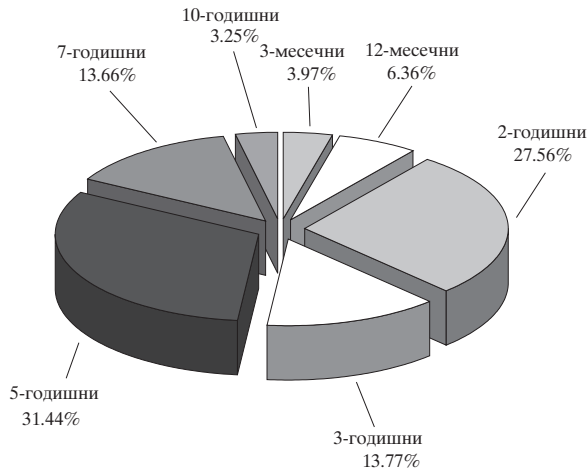
за 30.04.2002 г. – 1 щ. д. за 2.17121 лв., 1 евро за 1.95583 лв.

Изменение на вътрешния държавен дълг

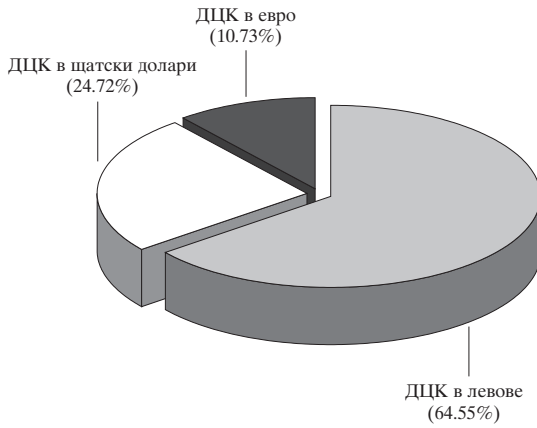
Графика 14

ДЦК за финансиране на бюджетния дефицит в обращение към 30 април

Забележка: Среднопретегленият матуритет на ДЦК, емитирани за финансиране на бюджетния дефицит, е 3 години и 11 месеца.

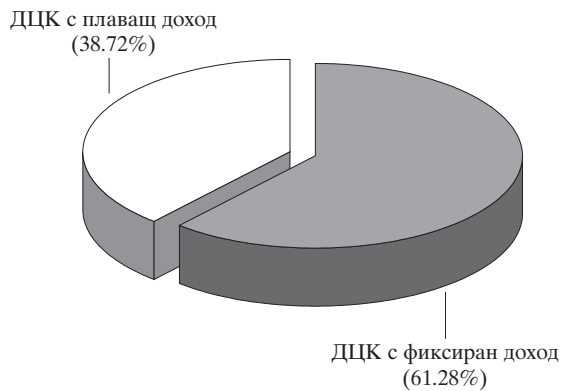
Валутна деноминация на ДЦК в обращение към 30 април

Матуритетна структура на ДЦК в обращение към 30 април

Съотношение между ДЦК с фиксиран и с плаващ доход в обращение към 30 април

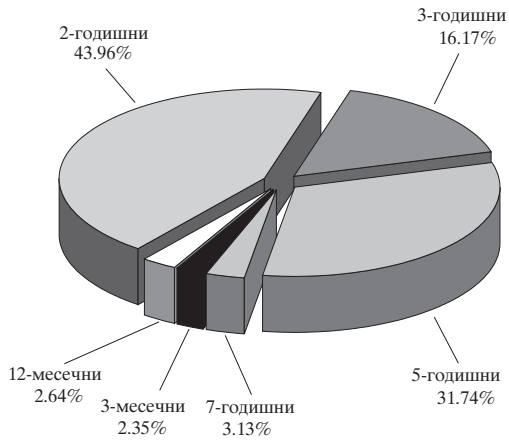
Разходи по вътрешния дълг за периода 1 януари – 30 април 2002 г.

(хил. лв.)

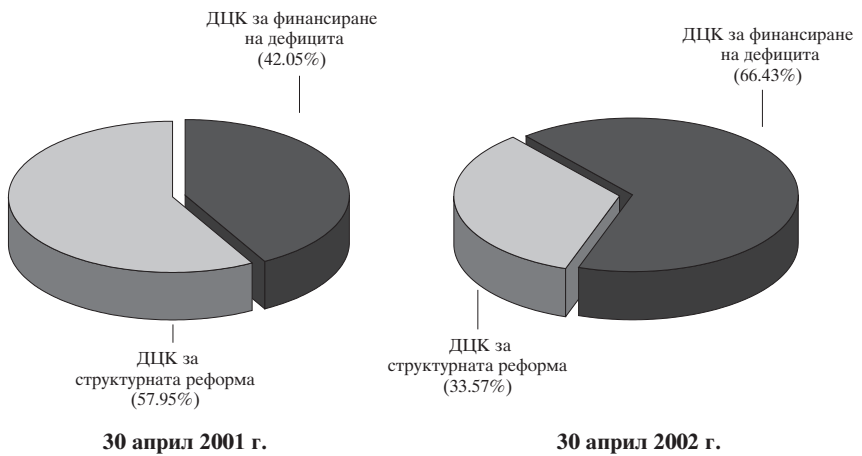
Структура на дълга	Размер на платените лихви (отстъпки)
I. ДЪЛГ ПО ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА, ЕМИТИРАНИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА БЮДЖЕТНИЯ ДЕФИЦИТ	
1. ДЦК, емитирани през 1998 г.	39.9
5-годишни	39.9
2. ДЦК, емитирани през 1999 г.	143.2
5-годишни	143.2
3. ДЦК, емитирани през 2000 г.	16 623.3
2-годишни	9 069.0
3-годишни	5 759.2
5-годишни	1 795.1
4. ДЦК, емитирани през 2001 г.	18 671.0
4.1. Краткосрочни	1 642.9
3-месечни	701.5
12-месечни	941.4
4.2. Средносрочни*	15 912.4
2-годишни	6 585.2
5-годишни	9 327.1
5.3. Дългосрочни	1 115.8
7-годишни	1 115.8
5. ДЦК, емитирани през 2002 г.	-675.1
5.1. Краткосрочни	136.4
3-месечни	136.4
5.2. Средносрочни	-571.5
5-годишни	-571.5
5.3. Дългосрочни	-240.0
7-годишни	-205.0
10-годишни	-35.0
ВСИЧКО РАЗДЕЛ I	34 802.3
II. ДЪЛГ ПО ДЦК, ЕМИТИРАНИ В РЕЗУЛТАТ НА СТРУКТУРНАТА РЕФОРМА	
A. Дълг по ДЦК, емитирани за уреждане на необслужваните кредити на държавни предприятия към банките	
1. Облигации, емитирани по реда на ПМС № 244/1991 г.	77.7
2. Облигации, емитирани по реда на ПМС № 186/1992 г.	47.3
3. Облигации, емитирани по реда на чл. 4 и 5 от ЗУНК/1993 г.	17 026.1
левови	165.6
деноминирани в щатски долари (в лв. по курса за деня)	14 745.0
деноминирани в евро (в лв. по фиксирания курс)	2 115.5
Всичко раздел A	17 151.1
B. Дълг по ДЦК, емитирани по реда на чл. 8 и 9 от ЗДЗВСТБ/1996 г.	433.2
Всичко раздел B	433.2
ВСИЧКО РАЗДЕЛ II	17 584.4
ОБЩО РАЗХОДИ ПО ДЪРЖАВНИЯ ДЪЛГ	52 386.6
III. ДЪРЖАВНОГАРАНТИРАН ДЪЛГ	0.0
ОБЩО РАЗХОДИ ПО ВЪТРЕШНИЯ ДЪЛГ	52 386.6

* Включени са и приходите от лихви по отворените емисии средносрочни ценни книжа.

**Структура на разходите по ДЦК,
емитирани за финансиране на бюджетния дефицит**

Структура на разходите по вътрешния дълг

Външният дълг към края на април е 8371.6 млн. щ. д. Намалението спрямо предходния месец е 78.6 млн. щ. д. Държавният дълг е 7840 млн. щ. д., а държавногарантираният – 531.6 млн. щ. д.

През месеца новото външно финансиране е 21.2 млн. щ. д., 19.1 млн. щ. д. от които са получени по държавни кредити, а останалите 2 млн. щ. д. са по държавногарантирани заеми. Плащанията по дълга са 118.4 млн. щ. д., като 109.6 млн. щ. д. са погашения по главници и 8.8 млн. щ. д. – лихви. В основната си част погашенията са към Парижкия клуб – 62.2 млн. щ. д. и плащания по дълга към МВФ – 38 млн. щ. д. По държавногарантираните заеми погашенията са 8.9 млн. щ. д. Платените лихви са предимно към Парижкия клуб и държавногарантираните кредити.

От началото на годината получените заеми са на стойност 122 млн. щ. д., като 52 млн. щ. д. са по държавногарантирани заеми. Плащанията по дълга са 399.6 млн. щ. д. От тях 249.9 млн. щ. д. са плащания по главници и 149.7 млн. щ. д. – плащания по лихви.

През март Министерство на финансите взе решение за замяна на част от дълга в брейди облигации с глобални облигации в евро и в щатски долари. Вследствие на тази замяна брейди дълга намалява от 4742.9 млн. щ. д. на 3416.6 млн. щ. д., а дългът в други облигации нараства и от 218.1 млн. щ. д. достига 1489.3 млн. щ. д.

В сравнение с края на предходния месец курсът на долара приоритетно отбелязва спад. В резултат на това, както и на предприетото реструктуриране на дълга, деноминираният във евровалути дълг нарасна с 9.6 пункта и достигна 26.9% за сметка на дълга в долари, който намалява до 57.5%. Най-голямо намаление е реализирано по дълга към Парижкия клуб и МВФ в резултат от извършените погашения. Реструктурирането на дълга повлиява и на съотношението между дълга с плаващи лихви и дълга с фиксирани лихви. Съответно дългът с фиксирани лихви се увеличава от 11.2% на 26.3%, а дългът с плаващи лихви намалява до 73.8%. Средният остатъчен срок на дълга е 12 години и 5 месеца.

Делът на дълга по брейди облигациите намалява спрямо предходния месец и е 40.8%. Дългът към МВФ спада с 0.2 пункта до 11.95%. Задълженията към Световната банка са 10%, към Парижкия клуб – 3.6% и към Европейския съюз – 4.2%. Държавногарантираните кредити бележат леко покачване до 6.4%.

Външен дълг

(млн. щ. д.)

Структура	към 31.XII. 2001 г.	към 31.I.	към 28.II.	към 31.III.	към 30.IV.
	2002 г.				
Държавен дълг	8 016.8	7 925.0	7 920.3	7 920.9	7 840.0
I. Облигации	4 979.3	4 958.8	4 959.2	4 961.0	4 905.8
1. Брейди облигации	4 759.0	4 742.9	4 742.9	4 742.9	3 416.6
2. Други облигации	220.3	215.9	216.3	218.1	1 489.3
II. Кредити	3 037.5	2 966.2	2 961.1	2 960.0	2 934.2
1. Парижки клуб	382.0	375.3	358.2	352.2	298.9
2. Световна банка	829.4	823.5	810.8	813.9	838.7
2.1. СБ	708.8	704.7	696.8	698.3	719.5
2.2. JVIC (JEXIM)	120.6	118.8	114.1	115.6	119.2
3. Г – 24	47.5	47.2	47.1	47.3	48.0
4. Европейски съюз	343.7	336.8	337.4	340.2	351.3
5. МВФ	1 042.9	1 006.2	1 026.3	1 021.0	999.7
6. Други	120.4	118.0	118.2	119.2	123.0
7. Държавни инвестиционни заеми	211.8	199.9	205.1	207.2	214.3
7.1. Световна банка	49.4	49.5	50.4	52.0	53.9
7.2. ЕИБ	112.3	108.2	112.5	112.6	117.7
7.3. ЕБВР	30.7	28.8	28.8	29.2	29.2
7.4. Други	19.3	13.4	13.4	13.5	13.6
8. Активирани държавни гаранции	59.8	59.3	58.0	58.9	60.1
8.1. Световна банка	43.9	43.7	42.4	43.3	45.0
8.2. ЕИБ	3.2	2.9	2.9	2.9	2.9
8.3. Други	12.7	12.7	12.6	12.7	12.2
Държавногарантиран дълг	507.9	508.1	495.5	529.3	531.6
1. Световна банка	147.8	147.2	144.0	144.2	145.0
2. ЕИБ	122.6	118.4	118.5	115.2	115.0
3. ЕБВР	68.9	66.4	66.5	66.7	65.9
4. Други	168.6	176.1	166.5	203.2	205.6
ОБЩ РАЗМЕР НА ВЪНШНИЯ ДЪЛГ	8 524.7	8 433.2	8 415.8	8 450.2	8 371.6

Забележки:

1. Преизчисляването на дълга в щатски долари е по централния курс на БНБ за съответните валути към българския лев, валиден за последния работен ден на периода.
2. Данните за последния месец са предварителни.

Ново външно финансиране и извършени плащания по външния дълг към 30 април

Структура	Получени кредити (траншове)		Извършени плащания, в т. ч.			
			погашения		лихви	
	млн. щ. д.	хил. лв.	млн. щ. д.	хил. лв.	млн. щ. д.	хил. лв.
Държавен дълг	70.0	156 502.0	216.3	482 981.2	142.2	317 419.7
I. Облигации	0.0	0.0	16.1	35 917.7	110.9	247 386.5
1. Брейди облигации	0.0	0.0	16.1	35 917.7	110.9	247 386.5
2. Други облигации	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
II. Кредити	70.0	156 502.0	200.2	447 063.5	31.4	70 033.2
1. Парижки клуб	0.0	0.0	88.4	198 340.8	8.5	19 014.3
2. Световна банка	14.8	32 280.2	10.6	23 787.6	5.3	12 027.4
2.1. Световна банка	14.8	32 280.2	7.0	15 720.6	4.6	10 352.0
2.2. JVIC (JEXIM)	0.0	0.0	3.6	8 067.1	0.7	1 675.3
3. Г – 24	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4	986.0
4. Европейски съюз	0.0	0.0	0.0	0.0	4.0	8 966.6
5. МВФ	39.7	89 826.9	92.7	206 140.8	7.3	16 261.4
6. Други	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
7. Държавни инвестиционни заеми	13.2	29 230.7	6.1	13 374.9	4.7	10 284.9
7.1. Световна банка	3.9	8 616.4	0.4	915.6	0.5	1 028.7
7.2. ЕИБ	8.8	19 437.5	3.8	8 311.0	3.4	7 444.4
7.3. ЕБВР	0.3	751.4	1.9	4 148.2	0.7	1 632.8
7.4. Други	0.2	425.4	0.0	0.0	0.1	179.0
8. Активирани държавни гаранции	2.3	5 164.3	2.4	5 419.4	1.1	2 492.5
8.1. Световна банка	2.3	5 164.3	1.7	3 837.3	1.0	2 193.6
8.2. ЕИБ	0.0	0.0	0.2	495.6	0.1	244.0
8.3. Други	0.0	0.0	0.5	1 086.4	0.0	55.0
Държавногарантиран дълг	52.0	115 740.2	33.7	74 885.4	7.5	16 651.5
1. Световна банка	0.0	0.0	2.9	6 553.2	1.9	4 264.3
2. ЕИБ	0.0	0.0	9.6	21 223.4	3.4	7 480.3
3. ЕБВР	0.0	0.0	3.6	7 899.6	1.5	3 205.7
4. Други	52.0	115 740.2	17.6	39 209.1	0.8	1 701.2
ОБЩ РАЗМЕР	122.0	272 242.2	249.9	557 866.6	149.7	334 071.2

Забележки:

1. Равностойността в щатски долари на полученото ново външно финансиране и извършените плащания е изчислена през централния курс на БНБ за съответните чуждестранни валути към лева, валиден до 16 часа в деня на извършване на съответното плащане.
2. Равностойността в левове на полученото ново външно финансиране и извършените плащания е изчислена по централния курс на БНБ за съответните чуждестранни валути към лева, валиден до 16 часа в деня на извършване на съответното плащане.
3. Данните са неокончателни.

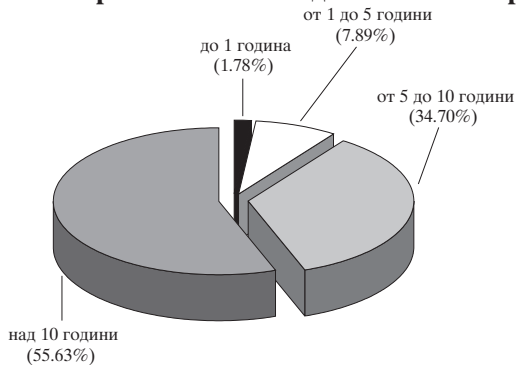
Валутна структура на външния дълг към 30 април

Лихвена структура на външния дълг към 30 април

Остатъчен срок на външния дълг към 30 април

Забележка: Среднопретегленият остатъчен срок на външния дълг е 12 години и 5 месеца.

Общ размер на държавния и държавногарантирания дълг

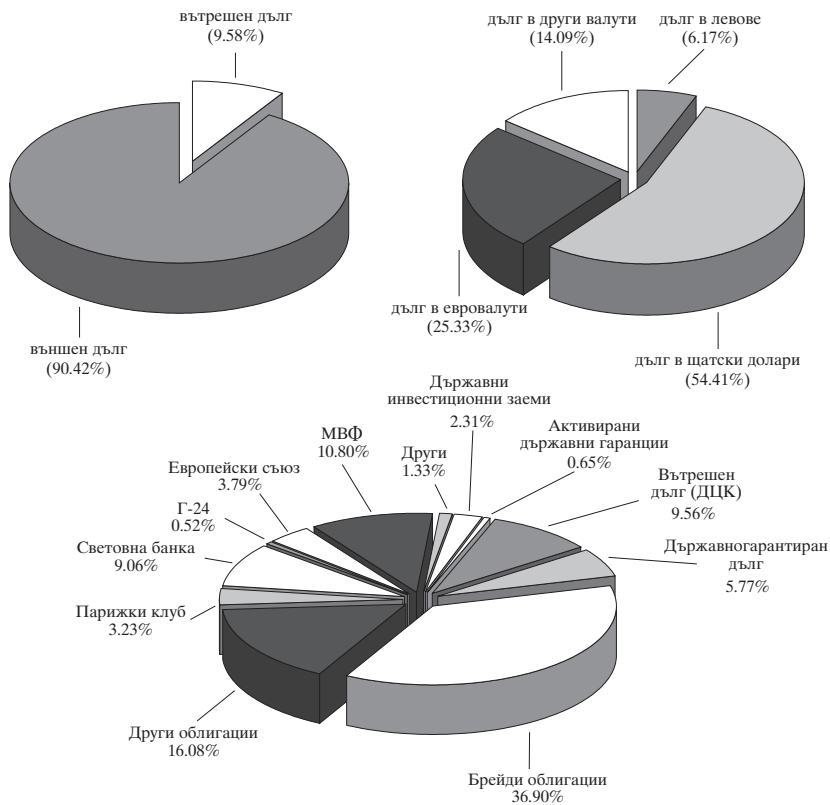
Структура	Дълг към 30 април 2002 г. (хил. лв.)	Държавен дълг/БВП (%)
Вътрешен дълг	1 926 738.8	6.3
Външен дълг	18 176 488.6	59.0
ОБЩО	20 103 227.4	65.3

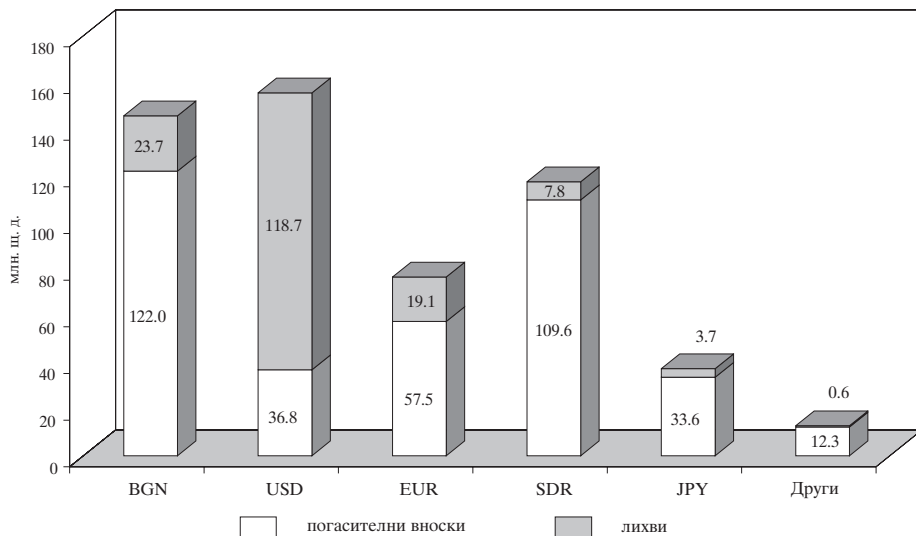
Забележки:

1. За изчисленията е използвана актуализирана прогноза за БВП за 2002 г. – 30 783 млн. лв.
2. Левовата равностойност на външния дълг е преизчислена по централния курс на БНБ за лева към щатския долар за 30 април 2002 г.

Графика 23

Структура на дълга към 30 април

Валутна композиция на извършените плащания по дълга по видове валути към 30 април

Липсата на позитивни данни за развитието на американската икономика рефлектира в спад на борсовите индекси и понижение на котировките на щатския долар спрямо останалите основни валути до минимални за последните шест месеца стойности. От своя страна поскъпването на единната валута подкрепи активите на страните от еврозоната, което се отрази и върху дълговите инструменти на този пазар.

Разминаването на очакванията за предстоящо покачване на лихвените равнища в САЩ или в еврозоната, обусловено от негативните перспективи за развитието на местните икономики и инфлационни им трендове, доведе до общо понижение на доходностите на дълговите инструменти на двата водещи пазара.

През април несигурността в латиноамериканския регион се засили поради изненадващото оттегляне на аржентинския министър на икономиката Хорхе Леников и разочароващите резултати от очертаващата се преднината на твърде непопулярния сред международните финансови среди кандидат за президент на Бразилия – Луиш да Силва. Дълговите инструменти на страните от Латинска Америка увеличиха своята нестабилност. Регистрирано бе оттегляне на инвеститорите от този сектор на развиващите се пазари.

СЕВЕРНА АМЕРИКА

САЩ

Неблагоприятните прогнози за очакваните корпоративни печалби и резкият спад на американските акции, отбелязан през изминалия месец, помрачават изгледите за излизане на икономиката от рецесията в следващите няколко месеца, каквато бе прогнозата на болшинството финансови анализатори. Доминиращите в тази неблагоприятна насока новини изведоха цените на безрисковите държавни облигации до по-високи нива през април. Продължи тенденцията за спад на доходностите при емисиите с различни матуритети и за засилване на наклона на кривата на доходността.

Американското финансово министерство проведе през април две обратни изкупувания на 30-годишни облигации, всяка от които с номинал от 1.5 млрд. щ. д. След тази операция дългосрочните дългови инструменти в обръщение свиха още по-чувствително ликвидността си. Това в съчетание с преустановените аукциони за тридесетгодишни облигации допринесе за поскъпване на следващите по срочност книжа – базовите десетгодишни емисии, които достигнаха цена 98.66 при доходност от 5.05%.

От своя страна емисиите с краткосрочни матуритети също регистрираха покачване под влияние на увеличението на международните цени на петрола и обвързаното с това влошаване на индексите на потребителските цени. Двегодишните облигации се движеха около 3.25% доходност и цена 100.00 – 100.25.

В края на месеца обаче бе наблюдавано обръщане на тенденциите – облигациите на американското финансово министерство леко понижиха цените си във връзка с обявяването на сравнително по-добри показатели за потребителското доверие и производството в САЩ, които бяха възприети като положителни сигнали за развитието на икономиката. Ефект върху поевтиняването на дълговите инструменти имаше и обявеното нарастване на БВП с 5.8% при годишна база, считано към края на първото тримесечие, след 1.7%, отчетени през последното тримесечие на 2001 г. Тези новини подкрепиха индустриалния индекс Dow Jones, който покачи нивото си, но все пак не успя да надхвърли критичния праг от 10 000 пункта.

Относителното отслабване на цените на държавния дълг в последните дни на месеца бе свързано и с опасенията на инвеститорите за наличието на свръхпредлагане на първичния пазар. През април беше пласирана емисия двегодишни облигации с номинал 25 млрд. щ. д. Проведеният аукцион постигна много добри условия на постъпилите заявки, което насърчи оживлението на дълговия пазар. В същото време според мнозина пазарни участници обичайната практика на отваряне и допълване с нови количества на петгодишните емисии от отворен тип ще бъде заменена с организирането на аукциони, провеждани на всяко тримесечие. При тези слухове цените на петгодишните облигации регистрираха временен спад и приключиха месеца с нива на доходността около 4.44%. По-рано през април американското финансово министерство обяви, че очаква положително нетно финансиране през второто тримесечие на годината, във връзка с което планира да емитира 1 млрд. щ. д. В този период на годината американският бюджет по традиция бележи пик в приходите от индивидуалния подоходен данък.

ЕВРОЗОНА

Потвърждението на прогнозите за запазване на лихвените равнища в евроразоната на текущите им нива предпостави подновяването на спада на доходността при дълговите инструменти, емитирани от европейските правителства. Инфлационните показатели на двете водещи икономически сили в Европейския съюз осуетиха очакваната промяна в решението на Европейската централна банка по отношение на лихвите. През април Германия отчете покачване на цените на вноса с 0.8% за март, а във Франция индексът на потребителските цени регистрира най-рязкото си увеличение за

последната година и половина. Поскъпването на дълговите инструменти бе подпомогнато и от данните за нарастване на безработицата във Франция.

Двегодишните германски облигации регистрираха доходност от 3.98%, което е най-ниското ѝ ниво за последните седем години. В последните дни на месеца доходността по тези емисии отбеляза слабо покачване до 4.06%. При базовите десетгодишни емисии на Bundesbank доходността достигна минимум от 5.09%, след което се възстанови до 5.12%. Паралелният спад на акциите на европейските компании впоследствие ограничи потенциала за нарастване на доходността при държавните облигации. В същото време засилването на еврото спрямо щатския долар оказва положителен ефект както върху пазара на акции, така и върху този на дълг.

В основата на рязкото намаление на доходността на европейските облигационни пазари стояха също така данните за състоянието на бизнесклимата в региона, които като цяло бяха противоречиви. Френският индекс INSEE, измерващ бизнес доверието в страната, регистрира възходяща тенденция през април с покачване от 95 до 97 пункта. По-силно обаче се оказва влиянието на представителния немски Ifo-индекс, който неочаквано спадна след няколко поредни месеца на обнадеждаващо покачване.

ЦЕНТРАЛНА И ИЗТОЧНА ЕВРОПА

РУМЪНИЯ

На 26 април Румъния пласира на международните пазари нова десетгодишна еврооблигационна емисия с номинал 700 млн. евро. Лихвеният купон на емисията е 8.50%, емисионната цена – 98.352, а достигнатият по време на разпродажбата спред над доходността на суаповата крива е 342 базисни точки, което е малко под предварителните очаквания за диференциал от 350 базисни точки. По данни на агентите по продажбата – Deutsche Bank, JP Morgan Chase, ING и BBL & Schroder Salomon Smith Barney, общият обем на заявеното количество е бил 2 млрд. евро. С най-голямо участие в изкупуването на емисията са били инвеститори от Германия (27%), Великобритания (17%) и Италия (17%). Според румънските власти това ще бъде единствената държавна емисия на международните облигационни пазари за цялата 2002 г.

Паралелно румънското министерство на финансите обяви, че ще намали близо наполовина номинала на държавните ценни книжа с матуритет от една до две години, които ще емитира през май на вътрешния пазар и чиято разпродажба е ограничена само за местни компании. В този случай общият обем на предвидените емисии от типа дисконтови бонове и на двегодишните лихвени облигации ще бъде около 110 млн. щ. д. През последните месеци средногодишната доходност на едногодишните облигации на

вторичния пазар се движеше около 33 – 31.5%.

Бордът на директорите на МВФ насрочи датата 24 май във връзка с предстоящото разглеждане на параметрите по кредитното споразумение с Румъния, чието обсъждане бе отлагано досега. Румънското правителство очаква решението за отпускане на двата поредни транша в размер на 383 млн. щ. д. да бъде обявено не по-късно от края на май. Одобрението на МВФ за това финансиране ще зависи от постигнатите резултати в областта на енергийната реформа и събираемостта на данъците.

ПОЛША

Полската централна банка намали основните лихви в страната до едни от най-ниските им нива в годините на прехода след 1989 г., като едновременно с това обяви неутрална позиция по отношение на бъдещата си парична политика. Най-значителни са намаленията на по-малко популярните ломбардна и дисконтова лихви – всяка със 100 базисни точки, съответно до 12.50% и 11%. Минималната 28-дневна лихва за интервениране за първи път през последното десетилетие падна под 10%. Макар и с по-предпазлива стъпка от 50 базисни точки нивото ѝ бе сведено до 9.50%.

Благодарение на силно рестриктивната парична политика и високите лихвени равнища, поддържани през последните години, инфлацията в Полша бе рязко намалена през 2001 г., след като бе стигнала едно от най-високите нива в Европа. По данни на националната статистика, считано от ноември 2001 г., индексът на потребителските цени поддържа относително стабилно ниво под 4% – размер, който е фиксиран като горна граница в средносрочната цел на властите.

Решението за намаление на лихвите не внесе съществени промени в търговията на междубанковия пазар и местната валута запази съотношение от около 4 злоти за един щатски долар. За сметка на това вторичният пазар на дълг регистрира по-значителни продажби, основно на краткосрочни инструменти, вследствие на което доходностите при двегодишните емисии надхвърлиха 9%, а при петгодишните достигнаха около 9%.

В края на април полското министерство на финансите потвърди новината за предстоящо излизане на страната на американския облигационен пазар през юни или юли с нова емисия от типа „Yankee“, в размер на около 750 млн. щ. д.

ТУРЦИЯ

Според проучване на Турската централна банка годишната инфлация в страната ще падне под очакваните 39% до около 37% в края на 2002 г. Тези прогнози са в рамките на предварително заложените от правителството параметри за ръст на потребителските цени не по-висок от 35% и 3% растеж на БВП, след спада от 9.4%. отбелязан в резултат на тежката финан-

сова криза през 2001 г.

На свой ред турското министерство на финансите обяви намаление на външния дълг с 3.5 млрд. щ. д. до общо 115 млрд. щ. д. в края на 2001 г. в сравнение с предходната година. По данни за март вътрешният дълг на страната е 89 млрд. щ. д. Съотношението държавен дълг/БНП от 94% през септември 2001 г. е спаднало до 85% през първите месеци на 2002 г. В тази връзка турският министър на икономиката Кемал Дервиш изрази мнение, че страната ще покрие критериите за членство в ЕС по отношение на дълговите параметри за срок от четири години, през които правителството предвижда да сведе нивото на дълга до установения праг в размер на 60% от БВП.

През април турското правителство успя да договори със Световната банка отпускането на заем за страната в размер на 1.35 млрд. щ. д. Междувременно в предварителните разговори по сключването на споразумението директорът на банката за Турция отправи предупреждение към властите във връзка с възможността за по-бързо от очакваното поскъпване на курса на лирата спрямо щатския долар и за рисковете от подобно поскъпване върху износа и приходите от туризъм за страната.

УНГАРИЯ

Според макроикономическите параметри от годишния доклад, който Унгария трябва да внесе в Европейския съюз, бюджетният дефицит на страната през настоящата година е на път да отбележи увеличение до 4.9% от БВП в сравнение с 4.1%, регистрирани в края на 2001 г. Отклонението на този показател е с приблизително 1 – 2 процентни пункта от предварително обявените данни на правителството и се дължи на новата, хармонизирана с изискванията на ЕС методология, прилагана при калкулиране на дефицита. Съгласно критериите на Маастрихт бюджетният дефицит на страните от еврозоната не бива да надхвърля прага от 3% от БВП годишно. Въз основа на тези прогнози унгарското финансово министерство оповести, че предвижда покачване на съотношението правителствен дълг/БВП до 54.2% през настоящата година, след 53.3%, регистрирани в края на миналата.

ЮЖНА АМЕРИКА

АРЖЕНТИНА

Кризата в Аржентина бе подсилена от нова фаза на сътресения на политическата сцена – този път чрез изненадващата оставка на Хорхе Леников, който бе петият поред икономически министър на страната, напускащ този пост под тежестта на влошаващите се условия. Оттеглянето на мега-

министъра бе провокирано от отложеното гласуване на предложения от него проектозакон за конвертиране на около 29 млрд. щ. д. от замразените депозити, държани в местни банки, в държавни ценни книжа. Дни преди подаването на своята оставката Леников се завърна от официална визита във Вашингтон, където получи подкрепа за намеренията си, но никакви конкретни обещания за подновяване на международната финансова помощ за страната.

Местните магистрати обявиха замразяването на банковите депозити и ограничението върху тегленето на средства от сметките, които са в сила от декември, за незаконни. В резултат на това суми в милиони песо бяха изтеглени от банковата система, поставяйки я пред потенциален колапс. Аржентинските банки останаха затворени по време на дебатирането на предложението за конвертиране на депозитите в Конгреса. В същото време хиляди аржентинци окупираха сградата на Конгреса в Буенос Айрес, протестирайки срещу опитите за налагане на плана за преоформяне на спестовните депозити. Веднага след оттеглянето на Леников долната и горната камари на парламента гласуваха измененията в закона на банките, насочени към преоформяне на депозитите в облигации.

Засега позицията на МВФ по отношение на ситуацията в Аржентина остава непроменена с категоричен отказ за ново финансиране. Преди да пристъпят към обсъждане на спасителните за страната траншове директорите на фонда очакват от местните власти изпълнение на многократно препотвърждаваните обещания за постигане на устойчива фискална и икономическа политика, ефективно действащ валутен режим, отмяна на банковите ограничения и изменение на банковите регулации. Едва след изпълнение на всички тези условия страната ще може да усвои 10 млрд. щ. д. по замразената кредитна програма на МВФ.

В края на месеца президентът Дуалде назначи нов министър на икономиката на овакантия пост. Този път това бе икономистът Роберто Лаваня, който въпреки пропазарните си разбирания е малко популярен сред финансовите среди, предвид досегашната му кариера на дипломат в ЕС. След назначаването на Лаваня президентът обяви план за извеждане на страната от икономическата катастрофа, въз основа на който започна нов кръг от предварителни разговори с представителите на МВФ. По всяка вероятност в началото на май международната финансова институция ще организира изпращането на поредна техническа мисия в Аржентина за обсъждането на параметрите по евентуален меморандум. Намеренията на Лаваня са да постигне подписването на споразумение до един месец от започването на преговорите. Друг положителен ход на новия министър бе отхвърлянето на твърде обезпокоителните слухове за планирано префиксиране на курса на песото към щатския долар, което бе идея, поддържана досега от президента на републиката.

Междувременно аржентинското песо се срива с около 70% спрямо щат-

ския долар, а прогнозите на местни експерти са за свиване на местната икономика с близо 15% до края на годината. На фона на гладните протести безработицата в страната по официални данни надхвърля 20%.

БРАЗИЛИЯ

На поредното си заседание през април съветът по паричната политика към Бразилската централна банка реши да запази основната лихва непроменена на досегашното ѝ ниво от 18.5%, поради риска от увеличение на инфлацията, предизвикан от покачването на международните цени на петрола. Бразилското правителство е установило максимален лимит на годишната инфлация от 3.5%, с приемливо превишение, което да не надхвърля два процентни пункта.

В същото време централната банка оповести, че първичният излишък във федералния бюджет е отбелязал известен спад с около 20 млн. щ. д. до 1.28 млрд. щ. д. в края на март. Едно от основните условия в споразумението на Бразилия с МВФ е постигането на първичен бюджетен излишък в размер на 3.5% от БВП към края на 2002 г. Статистиката отчете и слабо намаление на съотношението публичен дълг към БВП от 54.7% през февруари до 54.5% през март.

Междувременно облигациите на Бразилия започнаха да губят своята атрактивност с приближаването на президентските избори, насрочени за октомври, и открояването на значителната предизборна преднина на кандидата на лявата работническа партия Луиш Лула да Силва пред предпочитания от инвеститорите кандидат на социалдемократическата партия Хосе Сера. Една от причините за недоверието на пазарните участници към Луиш да Силва, който се явява за трети път като претендент за президентския пост, са неговите популистки изказвания по време на предишни кампании в полза на реструктурирането на дълга на страната.

През април бразилският дял от индекса на JP Morgan EMBI+, който представлява около една четвърт от общия индекс, се движеше при спред около и над 800 базисни точки, при средно 600 базисни точки за композитния индекс като цяло.

АЗИЯ

ЯПОНИЯ

Решението на Standard & Poors да понижи дългосрочния кредитен рейтинг на Япония до най-ниският клас (AA-) в сравнение с останалите високоиндустриализирани страни предизвика бурна реакция сред местните политически среди. Сред мотивите на Standard & Poors за присъждане на този рейтинг се посочва спада на доверието в премиера Жуинчиро Коидзуми

и спирането на реформите в местната икономика. В отговор на предприетото от водещите международни рейтингови агенции Moody's, Standard & Poors и Fitch драстично намаление на рейтинга на страната през последните месеци японският финансов министър подготви отворено писмо, в което се изразява несъгласие с присъдените оценки, съмнение за липса на обективен критерий и надеждност. От страна на агенциите не бе направен последващ коментар във връзка с писмото.

С последните промени на японския рейтинг рискът на активите, емитирани от местни институции на вътрешния или външния пазар, на практика се изравнява с тези на Унгария, Чехия, Полша, Чили или Малта, в зависимост от класациите на отделните агенции. Това решение може да се окаже критично за задържането на японските инструменти в портфейлите на много инвеститори, които са ограничени при избора на инструменти с рейтинг не по-нисък от АА. Според експертите обаче реална опасност за масово изтичане на капитали от страната не съществува поради обстоятелството, че над 90% от японският държавен дълг, който е деноминиран в йени, се държи от местни лица. Към настоящия момент съотношението на японския дълг към БВП на страната е с внушителен размер от 130%, а прогнозите за края на текущата финансова година, която приключва през март 2003 г., са той да достигне ниво от 140%. Това е най-неблагоприятната статистика по отношение на дълговите параметри в сравнение с останалите държави от Г-7. Общата номинална стойност на дълга през март 2003 г. се очаква да достигне 690 билиона йени, или 5.3 билиона щ. д. За сметка на това страната поддържа достатъчен валутен резерв и значителен излишък по текущата си сметка.

ИНДОНЕЗИЯ

Агенция Moody's повиши от стабилна към позитивна инвестиционната перспектива за индонезийските облигации, емитирани в чуждестранна валута (В3) и в местна валута (Саа1). В решението си за това агенцията се позовава на подобрението в отношенията на страната с международните кредитори и по-специално на постигнатото споразумение с Парижкия клуб. В началото на април кредиторите от Парижкия клуб се договориха с индонезийското правителство за разсрочването на около 5.4 млрд. щ. д. от външния дълг на Индонезия. В положителна светлина беше оценено и намалението на субсидиите за производството на петрол, стартирането на приватизацията и изгледите за затыгане на банковия надзор. От началото на 2002 г. индонезийската рупия повиши стойността си спрямо щатския долар с 10%, а местният фондов пазар също отбеляза покачване.

В напълно противоположна посока бе обаче обявеното от Standard & Poors решение за намаление на рейтинга на Индонезия до най-ниския клас на селективна неплатежоспособност (SD). Официалната позиция на агенцията е, че евентуално повишение на рейтинга ще бъде обвързано с нача-

лото на преговорите за реструктуриране на дълга към Лондонския клуб.

Допълнителен стимул за местните финансови пазари бе одобреният в края на месеца транс от 347 млн. щ. д. от МВФ, който е част от обща програма за подпомагане на реформите в Индонезия, възлизаща на 4.6 млрд. щ. д.

Своевременно правителството обяви, че е завършило подготовката на проектозакон за фалитите, който да замести досега действащата норма. Индонезия, която понастоящем е обременена със значителен по обем частен дълг, въведе закон за фалитите през 1998 г. вследствие на проблемите, породени от Азиатската криза. На практика обаче действието на закона се оказва недостатъчно ефективно, което налага и приемането на нов закон.

ISSN 1311 – 0039

Материалите са получени за редакционна обработка на 15 май 2002 г.

Информацията, публикувана в бюлетина, може да се ползва без специално разрешение, единствено с изричното позоваване на източника.

Издание на Министерството на финансите,
дирекция „Държавни и гарантирани от държавата дългове“, тел. 9859-2490, 9859-2491.

Предпечатна подготовка: „Печатни издания на БНБ“
Печат и книговезко изпълнение: Полиграфична база на БНБ.